

עין משפט
גד מצוה

בז א מיי פֿירט מהלכות פסולי המוקדשין:
הלכה ד ה:
בח ב מיי פיי מהלכות פרה אדומה הלכ ו:
בב ג מיי פיו מהלכות תרומות הלכה ז:
טויד סומן שלא:
ל ד מיי פיל מהלכות פרה אדומה הלכה יג:
לא ה מיי פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה ד:
לב ו מיי פ"ו מהלכות פרה אדומה הלכה ז:
סג עשין רלג:
לז ז מיי פ"י שס הלכה א סג עשין רלג:

—

מוסף רש"י

ערל. שמתו אחיו ממחמת מילה. שהיה. ממי חטאת על הטמא (שכ"ו ג.). איש איש. מורע אהרן והוא זרוע או זר, לרבות את הערל. שהוא טמא שלא יאכל תרומה אם כהן הוא (חגיגה ד:). דבהאי קרא תרומה תמי, דתמי וזא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים, והיינו תרומה דסגי ליה בהעיר שמש (רע"ב ט.). הערל והטמא פטורים מן הקדשים. ואי תרומה און חייבין לשלוח עולות ראוותיהן על ידי שלח (חגיגה ד:). **הכל כשרים** לקדש. מי חטאת לתם אפר על המים (שבת פז:). לתם מים על האפר בכלי חרס (יומא ג:). לערב מים ימים חרס חטאת (שכ"ו ג.).

מכאן שייך לעמוד הבא, והנה הטהור. ואי טהור יתירה הוא דהא טהור קא, מכלל שהוא טמא. שואל מכלל טומאה (יומא ג:). אזי טהור כל דהא משמע דהא קרא יתירה הוא, דתמי לעיל מניח ולקח אובי ועבד מניח אזי טהור, והוא ליה למתבז והוא על הטמא, לימוד על טבול יום שכשר בפרה. ולשחקן טבול יום דאקרי טהור למעשה, דתמי וזמן מניח וטהר (נזחים י:). ההרומה וההכורים. נזרים קריין תרומה, דאמר מר (נזבים י:). ותוולתו ידן אל הנזירים, לן כן בתרומה (חגיגה יח: ובענין ב"ח ג:). חייבין קריין אל מיתה. וז או כהן טמא האוכלן במזיד (ב"מ טז) האוכלן מזיד, דתמי ומתו בו כי יתללוהו ומקין קדש, וכל זר יאכל קדש, וכל הענין מדבר בתרומה (חגיגה טז:). וחורוש. האוכלן שוגג דתמי (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בגננה ויפך תמיסותו עליו (שם). ואסורים וזרים. כללן (שם) גלל יאכל, ואטנריך למתניהי משום דבעי למתניהי מה שאין כן במעשר, דאפילו אסור ליכא (ב"מ ג:). והן בכסי כהן. לקדש כהן את האשה ולקח דמיהן עבדים וקרקעות ובהמה טמאה (חגיגה טז) משא"כ במעשר, סתם משנה כ"י מאיר דאמר מעשר ממון גבוה הוא והמקדש צו לא קדש (ב"מ טז:). וערלין באחד ומהוא אכל בפחות און עולין אלא כל החולין אסור לזרים (חגיגה טז) לריבין אחד

עב:

אין **נימול** **אלא** **ביום**. הקשה הר"ר אפרים דאמאי אינטריך פ"ק דקידושין (דף כט. וסס) אותו ולא אותו דאשה לא מחייבא למול את צנה מיפוק לי דהוי מלות עשה שהזמן גרמא ציום ולא צלילה דמהאי טעמא פטרינן אשה מציית וי"ל דלר' אלעזר ברבי שמעון אינטריך והא דנימול לשמונה לא חשיב זמן גרמא כיון דמשמונה ואילך כל שעמא זמנו הוא י:
בז סבר דרשיןן וביום. אע"ג דמדכתיב ח' ימים דרשיןן (שבת דף קלג:). ולא לילות וציום דרשיןן (סס) אפילו בשבת מ"מ שפיר דריש מו"ו דוציום לרצויי כל הני דאין נימולים אלא ציום:
שלא **בזמנו** **נשרף** **בין** **ביום** **בין** **באי"ה**. וא"ת הא ה' דרשי' ט ליתן צקר שני על שריפתו וכיון דשלא בזמנו הוא למה נריך להמתין עד הצקר ישרפנו צמוצי יו"ט דכבר נעשה נותר מקודש יש לומר דכיון דלא אפשר לשורפו ציו"ט קבע זמנו בצקר שני: **שהזה** **בו'**. אינטריך לאשמועינן דהואה כשרה אע"ג דאסור בתרומה וקדשים כי טמא: **שמותר** **בנגיעה** **דתרומה** **אינו** **דין** **שמותר** **בפרה**. וא"ת מחוסר כפרה יוכיח שמותר בתרומה ואסור בפרה וי"ל דמה למחוסר כפרה שכן אסור בנגיעת קדשים ואיכא למיעבד ק"ו מתרייהו מה טבול יוס שאסור בנגיעת תרומה וקדשים מותר בפרה ערל שמותר בנגיעת תרומה וקדשים כו' דמו ליכא מחוסר כפרה יוכיח:
התם **משום** **דמאים**. ואפי' רבנן מודו התם דפטור ואס תאמר צפ"ק דחגיגה (דף ד. וסס) למה לן זכורך למעוטי טומטום ואנדרוגינוס כשציליו מבחוך מיפוק לי דערל הוא דפטור וי"ל דטומטום כיון דלא אפשר למוול לא מאיס ולא מיפטר מטעם ערל א"נ ה"פ התם משום דמאים ותשיב התם לר' עקיבא ערל כי טמא אצל לרבנן לא ולרבנן אינטריך זכורך למעוטי טומטום: **חזין** **בוחש"ו**. פי' הקוטנ' דדרשיןן ואסף איש ולא קטן ואי אפשר לומר כן דצפרק טרף בקלפי (יומא דף מג. וסס) דריש צהדיא איש להכשיר זר טהור להכשיר האשה והניח מי שיש צו דעת להניח פרט לחש"ו: **הנך** **דפסולים** **התם** **כשרים** **הבא**. ומכשיר טפי בקטן משום דאמי חד. פי' אותו שותין האפר בתוך מי חטאת הוא עגלמו יערב המים והאפר יחד: **ונתן** **וא** **נתנה**. קרא יתירא קדריש ולא דריש מדכתב ונתן ולא ונתנה שהרי כל המורה צלשון וזכר גאמרה:

לימוד

אמר לך א"כ גימא א) קרא ולקח מאי ולקחו דאפי' הנך דפסולין התם כשרים הבא אי הכי אשה גמי^ג ונתן ולא ונתנה ורבנן אי כתיב ולקח ונתן הוה אמינא שקיל חד ויהיב חד יכתב רחמנא ולקחו ואי כתב רחמנא ולקחו ונתנו ה"א דשקלי תרי ויהבי תרי כתב רחמנא ולקחו ונתן דאפי' שקלי תרי ויהיב חד הכי א) הכא משום חומרא דפרה היא אצל לענין מגע תרומה ערל מותר: דמאים. ליראות בעזרה: ואזדו לטעמיהו. ר' יהודה ורבנן דאיפליגו לעיל צאנדרוגינוס: פלג כשרים. כל הטהורים כשרין לקדש מי חטאת אפי' אשה אצל ערל וטמא לא רבי: ולקחו לטמא. בתר אסיפת אפרה כתיב הך עבודה דקידוש ואין עבודה מפסקת צינמים: הנך דפסולים צאסיפה פסולים לקידוש. והתם (יומא דף מג:). דרשיןן ואסף איש ולא קטן טהור להכשיר את האשה. וליכא למדשז איפכא איש ולא אשה טהור ואפי' קטן דאמר צפרק טרף בקלפי (שם דף מג:). כל הפרשה כולה משמעה מוילא מיד משמע א) וע"כ סוגיא^א דשמעתתא הכי איתא התם: אס כן. דההוא אסיפה נקט לגבי מקדש לכתוב ולקח לטמא כי היכי דכתב צאסיפה ואסף לשון יחיד: אפילו הנך דפסולין הסם. כגון קטן: דשקל חד. אפרה ויהיב חד מים: הטהור

הערל פרק שמיני יבמות

מר **סבר** **דרשיןן** **וציום**. וי"ו יתירא דמאי למכתב ציום השמיני נימול וכתיב (ויקרא יב) וציום לאיתויי מילה שלא בזמנה. ואע"ג דמשוך מהכא לא מיתרבי דהא מדרבנן הוא וצתר הכי תקון כיון דקטן שעברה זמנו מתרבי ואע"ג דשלא בזמנו הוא האזי נמי תקנוה רבנן כעין דאורייתא: **ומר** **סבר** **לא** **דרשיןן** **וציום**. ולא גמרינן מיניה קטן שעברה זמנו ונימול אפי' צלילה וכ"ש משוך דמדרבנן הוא: כי הא דפניא. צמיוצתא דלוחציה ר' אלעזר לרבי יוחנן דקטן שעברה זמנו מוציום השמיני איתרבי דאינו נימול אלא ציום: **נוטר** **בזמנו**. ציום שנעשה נותר אין נשרף אלא ציום דכתיב (ויקרא יז) ציום השלישי: **שלא** **בזמנו**. ששהה שריפתו: **לשעה** **לעשרה** **לי"א** **לי"ב**. דקתמי צפ' ר' אליעזר במסכת שבת (דף קמז). נולד צין של ע"ש נימול לעשרה חל יו"ט לאחר השבת נימול לי"א שני יו"ט של ר"ה נימול לי"ב: **ואפילו** **לאמן** **דלא** **דריש** **וי"ו**. כגון ר' אלעזר ברבי שמעון דאמר לעיל שלא בזמנו נימול אפילו צלילה: וי"ו וס"א. כגון והנוטר איכא וי"ה יתירא: **ראיין** **פנ**. פנ ראייתי את בן פדת שויצז דדורש את מקראות הללו כמשה מפי הגבורה צלשון מנאים. רבי אלעזר בן פדת לאז מנא היה ואמורא היה תלמידו של רבי יוחנן והוא רבי אלעזר סתם דמייירי בכל הש"ס בגמ' ורבי אלעזר סתמא דמשנה וצרייתא הוא רבי אלעזר בן שמוע: **סנייה**. לתורת כהנים: **טבול** **יוס** **אסור** **צפרומה**. לקמן צהאי פירקא (דף עד:). קראי דרשיןן: **ומוסר** **צוואה**. להזות על טמא מת כדאמר לקמן צשמעתין:

און **צאכילא** **קאמרינן**. צממיה וכי און לאכילה דפרה אדומה קאמרצין ליה דמיפרוך תאמר בערל שאסור צאכילת מעשר לפיכך אסור בפרה: **נגיעה**. צעלמא קשרינן ליה וצנגיעה ליכא לאקשויי תאמר בערל שאסור בנגיעת מעשר דהא אפילו בנגיעת קדשים מותר והכי דרשיןן ומה טבול יוס שאסור בנגיעה דתרומה דגממרי לקמן (דף עה). מצמים יוצא וטמא עד הערצ' והכא נגיעה היא דצכלי משתעי קרא וקאמר דצעי הערצ שמש: **מוטר** **צוואה**. דפרה: **ערל** **שמוטר** **כו'**: שקיזש. שעירצ אפר צמים: **אנדרוגינוס**. מהול שקידש קידושו כשר שאפי' אשה כשרה לקדש לרבנן ולקמן ילפינן טעמייהו: **רבי** **עקיבא**. צריש פירקין (דף ע:). **איש** **מורע** **אהרן** **וגו'**. מדרבי לערל גצי טמאים שמע מינה דכי הדדי נינהו ואפילו בנגיעה דתרומה אסור: **לא** **לישפמיט**. אם איתא דר' עקיבא לכל מילי ערל כטמא משוי ליה לא לישפמיט תנא צעלמא דליתני לענין מגע טומאות הערל והטמא כי הדדי וימא ר"ע היא מדלא אשכחן

מסורת הש"ס

א) [נעיל סה: וש"נ:],
ב) ערכין ג: א [תוספתא דפרה פ"ד:],
ד) מניגה ד: ה) [נעיל ע. לקמן עד:],
ו) [מניגה ד: ד:] א) שנת קול. יומא מג. ערכין ג. פרה פ"ה מ"ד, ח) [דף עג:],
ט) [ויקרא יא:] י) דפרשתא רש"ל ס"א, ט) [נו"ע חוס' מגילה ב. ד"ה דמכין],
ז) [שבת כז:].

—

תורה
אור
השלם

1. וביום השמיני ימול בשר עֲרֵלְתּוֹ.

ויקרא יב ג
2. איש איש מקדוש אֶהְיֶה וְהָיָה צָרָע או זָב בְּקוֹדְשִׁים לֹא יֵאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהַר וְהִנָּהוּ כָּכֹל טָמֵא נֶפֶשׁ או אִישׁ אֲשֶׁר חָצָא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת זָרָעִי:

ויקרא כב ד
3. וְלִקְחֻהוּ לִשְׂמָא מִפֶּנֶּר שְׂרֵפֶת הַחֲסִאת וְקָמַן עָלָיו מִים חַיִּים אֶל כָּלִי:

ממברר יט יז

—

הגהות
הב"ה

א) גמ' אי"כ יומא בהאי קרא ולקח: (ב) רש"י ד"ה לא לישפמיט וכו' מדלא צממין הכי שבע מנינה הלא ממוס: א) ד"ה הנך דפסולים וכו' מיד משמע וברלה סוגיא דפרשתא הכי איתא התם. י"ב וע"ש בפרש"י דף מ"ג על א"ה סתמא דכתיב מים הוא דלריך למדשז מעין היפוך הדרשה דכחז הקודם כדי להיות משמע מולא מיד משמע דל"כ לשחקן מיניה ע"ש והיה הכא:
ד) תיב' ד"ה וכו' הא דדרשי:

—

מוסף
רש"י
(המשך)

ומאה לנצל ואין צטלין צבוי, משא"כ במעשר דצבול צבוב ולא צעי אחד ומאה (ב"מ טז). ויטעונין הריצות דרים. לפי שהשני עושה שלשי ודעים גזרו עליהם מומתא עזי לפיכך פוסלות את התרומה אם לא טעלן (חגיגה טז) ואפי עושה שלשי בתרומה, מה שאין כן במעשר שאין טעון מחילת ידים לפירות, דאמר מר הוטעל דיו לפירות הכי זה מגבי הרוח (ב"מ טז). והעריב שמשו. אם נטמא ומהלא דאורייתא וטבל, אינו אוכל בתרומה עד שיעריב שמשו (חגיגה טז). מה שאין כן במעשר. און מיתה ואון חומש ואון אסור לזרים שהרי כל עצמו נאכל לזרים, וחומש שמוסף צדפוינו לא איירי הכי בחומש כי האז גוומא, דאין בתרומה פדיון, ונכסי הדיוט גמי לא היו לקנות צו עבדים וקרקעות, דלא נימן אלא לאכלא ושמיא וסביה, ואין טעון רחילת דים, שאין השני פסול צו לעשות שלשי, ואין טעון הערב שמש, דק"ל צכל ועלה אוכל במעשר (שם). עד כאן שייך לעמוד הבא.